

ELŐTERJESZTÉS

**a
Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés
2012. szeptember 27.-i
ü l é s é r e**

Tárgy: *Tájékoztató a megye környezetállapotáról*

Előterjesztő: **dr. Buday Zsolt** az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Igazgatója

Előadó: **Petrikné Molnár Erika** KEMOH ov.

Tisztelt Közgyűlés!

Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a környezetvédelmi, természetvédelmi vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII.23.) Korm. sz. rendelet alapján Győr-Moson –Sopron Megye területének döntő részén, Komárom-Esztergom Megye teljes területén, valamint Vas és Veszprém Megye területeinek egyes részein látja el a vízvédelmi- vízgazdálkodás, a levegőtisztaság-védelem, a táj-és természetvédelem, a hulladékgazdálkodás, valamint a zaj-és rezgésvédelem szakigazgatási feladatait.

Tájékoztatónkban az egyes szakágakra bontva nyújtok információkat Komárom-Esztergom Megye környezetállapotáról.

Vízvédelem-vízgazdálkodásVízkészletek gazdálkodás

A Megye területén 19 db vízbázis található, melyek közül 15 db sérülékeny földtani környezetben helyezkedik el, vagyis felszíni szennyeződésre különösen érzékeny. További 2 db üzemelő és 2 db távlati vízbázis szolgál a közüzemi vízellátás biztosítására.

A területfejlesztést befolyásoló szempont a vízbázisok kijelölt védőidomainak, védőterületeinek figyelembe vétele, s az hogy a védőidom kijelölő határozattal még nem rendelkezők esetében, ahol a diagnosztikai vizsgálat folyamatban van, a 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet 5. számú mellékletében foglalt előírások kerülnek figyelembe vételre.

A Megye területén 74 db feltárási, beavatkozási, illetve megfigyelési szakaszban lévő, szennyezett területeket érintő kármentesítési eljárás van folyamatban. Az érintett területek jellemzően ásványolaj eredetűek, kármentesítésük hosszabb időt vesz igénybe a felszín alatti víz érintettsége miatt.

Árvízvédelem:

A megyei vízfolyások, folyók mentén jelentős árvízvédelmi beruházások értek a kivitelezés fázisába. Megkezdődik a Tát-Esztergom védelmi szakaszon az Únyi-patak és a Kenyérmezei-patak visszatöltéseze Tát település Dunai árhullámok elleni védelme érdekében.

A Duna-projekt keretében a Komárom-almásfüzitői árvízvédelmi vonal fejlesztése is a kivitelezés fázisába került. Itt Komárom és Almásfüzitő települések Dunai árvízvédelmi vonalának megfelelő szintű fejlesztése, kiépítése, a keresztező műtárgyak jókarba helyezése történik.

A Cuhai-Bakony-ér árvízvédelmének, levezető képességének javítása, fejlesztése tervezés előtti előkészítés fázisában van.

Vízfolyás-rendezés, belterületi vízrendezés, csapadékvíz elvezetésVízfolyás-rendezés

A térség jelentősebb vízfolyásai közül (Által-ér, Concó, Cuhai Bakony-ér, Bikol patak, Únyi patak, Kenyérmezei patak) a Regionális Operatív Program keretében „**Helyi és térségi jelentőségű vízrendszerek rekonstrukciója**” keretében az Által-ér és kapcsolódó vízfolyásai nyertek pályázati pénzeszközöket és az alábbi fejlesztések kerültek végrehajtásra:

- Által-ér alvízi levezető rendszer rekonstrukciója,
- Dunaalmási belvízcsatorna rehabilitációja,
- Által-ér felső szakaszának jókarba helyezése a csatlakozó vízfolyásokkal

A munkák befejeződtek, jelenleg a vízjogi üzemeltetési engedélyek beszerzése van folyamatban.

Az Által-ér, mint a terület fő vízlevezetője, befogadja a társulati, önkormányzati árkoknak, vízlevezető rendszereknek. A rekonstrukció eredményeképpen visszaállt az eredeti vízszállítása, a csapadékvizek levezetésében jelentős javulás állt be. Az árvízi elöntések valószínűsége jelentősen csökkent, a belterületeken esztétikus, rendezett külsejű vízpartok szolgálják a kikapcsolódást a lakosságnak. A projekt révén a hazai és nemzetközi turizmus az egyik legpatinásabb régióbeli célterületét kapta vissza.

A fő célok, az Által-ér völgyben lévő vízfolyások vízszállító képességének visszaállítása, a műtárgyak jókarba helyezése, a tavi műtárgyak téliesítési lehetőségének biztosítása, vízminőségi paraméterek javítása teljesült. A belterületeken rendezett vízpartok, vízfelületek alakulnak ki.

Szükséges lenne a fenti célok eléréshez természetesen az előzőekben felsorolt többi vízfolyáson is rekonstrukciók, fejlesztések végrehajtása, mivel ezek a külterületeken kívül a településekről érkező összegyűjtött csapadékvizek befogadói is egyben.

Belterületi vízrendezés

A teljesség igénye nélkül, néhány település, ahol az önkormányzatok rendelkeznek a belterületi vízrendezést megalapozó tervekkel, illetve készítésük folyamatban van:

Tata, Ászár, Szákszend, Dad, Bakonybánk, Esztergom, Csép, Kisbér stb.

Jellemzően a tervek nem a teljes települési vízrendezéssel foglalkoznak, hanem ütemezés alapján, prioritási sorrendben részvízgyűjtők szerint haladnak.

A fejlesztési pénzeszközökhöz való hozzáférés hasonló problémákba ütközik, mint az előzőekben említett.

Csapadékvíz elvezetés

A csapadékvíz elvezetési fejlesztéseknél előnyösebb a helyzet, mint a vízfolyás-rendezésnél, belterületi vízrendezésnél, mivel ezeket az ipari beruházó finanszírozza egyfajta előírt kötelezettségként. Ebben az esetben a befogadó rossz műszaki állapota hátráltathatja a beruházásokat.

Vízellátás helyzete

A megyében az egészséges ivóvízzel való ellátás keretében Nagyigmánd-Kisigmánd (Szőkepuszta, Melkovicpuszta, Bódai tanya, Thaly-puszta, Giczy-puszta, Szentmihályi iskolator) települések, valamint Almásfüzitő (Nagykolónia, Kiskolónia) vízellátásának fejlesztése, megvalósítása engedélyezési eljárás alatt áll, a vízjogi létesítési engedély alapján történő fejlesztés jelentős ivóvíz minőség javulást hozhat a nevezett településeken.

Naszály-Mocsa (Grébicpuszta, Boldogasszonypuszta) tekintetében pedig már meg is valósult a vízellátó rendszer kiépítése.

A nevezett rendszerek a Tatabánya – Oroszlány Regionális Vízellátó rendszerhez csatlakoznak.

Csatornázás, szennyvíztisztítás, szennyvíziszap kezelés fejlesztése:

Települési szennyvízcsatornázás és -tisztítás

Komárom-Esztergom megye még csatornázatlan településeire a lehetséges műszaki megoldás rendelkezésre áll. A megye egyik legproblematisabb településrésze a Nyergesújfalu – Lábatlan közötti Eterniti lakótelep. A kétszintes ülepítő, mely 600-800 m³/d szennyvizet fogad, korszerűtlen, folyamatosan bírságolt. Jelenlegi tervek szerint a Süttöi szennyvíztisztító telepre kerülne átvezetésre, és e beruházással párhuzamosan épülne meg az iszapkezelő rendszer, mely a Hétforrás Kft. szolgáltatási területén lévő szennyvíztisztító telepek iszapjait kezelné.

Réde település gesztorságában indult a Kisbér környéki 12 település szennyvíztisztítása, csatornázása program. A projekt rendelkezik agglomerációs vizsgálattal, jogerős létesítési vízjogi engedéllyel. Pályázaton pénzügyi támogatást nyertek, jelenleg a kiviteli tervek készítése történik.

E projekt keretében történik a kisbéri szennyvíztisztító telep bővítése, iszapkezelésének a korszerűsítése is, valamint 4 kistérségi rendszer kerül kialakításra:

Bakonyszombathely – Bársonyos – Kerékteleki; Csép – Ete – Tárkány; Kisbér – Ászár – Bakonysárkány - Vérteskethely; Bakonybánk – Réde, valamint önálló szennyvíz-csatornázási és –

tisztítási rendszer van tervezve a kistérség déli mikrotérségében (Aka, Ácsteszer, Csatka és Bakonybánk)

A megyei szennyvíztisztító telepek környezetvédelmi korszerűsítése, bővítése, fejlesztése is megkezdődött. Az Esztergomi telep fejlesztése befejeződött, a Tatabánya, Tata szennyvíztisztítás fejlesztése folyamatban.

További információkat vízvédelmi- vízgazdálkodási szakrendszereinkből (FAVI) tudunk rendelkezésre bocsátani.

Levegőtisztaság-védelem

Légszennyező anyag kibocsátás változásai

Az utóbbi években Komárom-Esztergom megyében az üzemi nitrogén-oxidok és PM₁₀ kibocsátása tekintetében tapasztalható növekedés. Az egyes városokban működő üzemek légszennyezőanyag kibocsátás változása a megyeihez képest jelentős eltérést, esetenként ellenkező irányokat is mutat. Ennek oka lehet az energiahordozó váltás, vagy az ipari parkokban új üzemek megjelenése is.

Légszennyezettség alakulása

A települési immissziós állapotokat vizsgáló folyamatos mintavételezésű mérőhálózataink adatai szerint Dorog, Esztergom, Tatabánya településeken 2010. évtől a kén-dioxid tekintetében a levegő minőség kiváló, a nitrogén-dioxid esetében az előző évvel azonosan jó, a szén-monoxid esetében szintén megegyezik az előző évvel, azaz kiváló.

Nem ilyen kedvező a helyzet az ózon, a szállópor és az ülepedő por vonatkozásában, mert ezen légszennyező terhelések 2010. évhez képest emelkedést mutatnak. Felhívjuk a figyelmet, hogy Esztergom Petőfi úti monitorállomáson 2010. évben a PM₁₀ átlag koncentráció 29,6 µg/m³ volt 2011. évben ez az átlagérték 38 µg/m³, a túllépések száma a 47 napról 48 napra növekedett.

A talajközeli ózonkoncentráció és a 8 órás gördülő átlagokból számított határérték túllépések száma tendenciózusan emelkedik, az emelkedés május és június hónapok között a legjelentősebb. Mindezek ellenére a légszennyezettségi index ma még jó. A mellékelt táblázatos feldolgozásban - a 2011-2012. évek határérték túllépéseit mutatják az immissziós mérőpontokon.

A manuális mintavételezésű mérőhelyeken (RIV) az ülepedő por koncentráció a vizsgált terület nagy részén emelkedett, s e komponensre a megye egészét nézve a levegő minősége szennyezett.

A jövőben törekedni kell a nitrózus gáz terhelés mérséklését eredményező akciók erősítésére, a megyei környezetvédelmi programba, valamint a levegővédelmi intézkedési tervbe vettek végrehajtásának elősegítésére. Ugyancsak hathatós intézkedéseket lehet tenni, a szállópor és az ülepedő por terhelések mérséklésére. Felhívom a figyelmet arra, hogy a kisméretű „10 mikron alatti” szálló por (PM₁₀) csökkentésére 1330/2011. (X.12.) számon Korm. határozat került kiadásra.

A talajközeli ózon koncentrációjának tendenciózus emelkedése sajnos túlmutat a megyehatárokon, ez a probléma nagyobb térségeket érintően jelentkezik. A nyár időszakai magas talajközeli ózonkoncentráció kialakulásáért felelős vegyipar (pl: kőolaj finomítás) közlekedés, az erős napsugárzás és a gyenge légmozgás együttes hatására, valójában országhatárokon áterjedő mértékű dúsulásokat „ózon felhőket” okoznak. A magas ózonkoncentráció kialakulás kockázatának csökkentése érdekében, valójában a kibocsátások csökkentése lehet a hathatós, melyben minden érintettnek ki kell venni a maga részét. (Várható, hogy a következő években a probléma megelőzése végett az Európai Unió tagállamai közös lépésekre kényszerülnek.)

A megyei települések közül Tatabánya Város rendelkezett füstköd-riadó tervvel, s tudomásom szerint a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet 20. § alapján készül az új füstköd-riadó terv, melyhez a felügyelőség a legnagyobb légszennyező anyag kibocsátókról ez év tavaszán adatot szolgáltatott.

Az immissziós adatok alapján Esztergom Város esetében is indokolt a füstköd-riadó terv elkészítése. További szmogriadó tervkészítés az ózon légszennyezettség elleni védekezés érdekében, más települések esetében is ajánlható, abban az esetben ha az adott település lokális intézkedése érdemi eredményt hozhat.

Az üzemi légszennyező anyag kibocsátásokról az emissziós (LAIR) rendszerünkben van lehetőség a részletesebb adatok megismerésére. A légszennyezettség (immisszió) aktuális és korábbi időszakok értékelései pedig elérhetők a www.kvvm.hu/olm honlapon.

Táj-és élővilág védelem, természetvédelem

Komárom-Esztergom Megye közigazgatási területén az alábbi természetvédelmi szempontból kiemelten jelentős területi kategóriák találhatók:

Országos jelentőségű védett természeti területek:

A 34/1997. (XI. 20.) KTM rendelettel alapított, és a 1/1998. (VIII. 15.) KöM rendelettel módosított **Duna-Ipoly Nemzeti Park** területe, az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 15/1977. számú OTvH határozatával alapított és a védettség fenntartásáról rendelkező 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendelete alapján védett **Gerecsei Tájvédelmi Körzet**, az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 19/1976. számú OTvH határozatával alapított és a védettség fenntartásáról rendelkező 146/2007. (XII. 27.) KvVM rendelete alapján védett **Vértesi Tájvédelmi Körzet**, az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 17/1977. számú OTvH határozatával alapított és a védettség fenntartásáról rendelkező 47/2007. (X. 18.) KvVM rendelete alapján védett **Dunaalmási-kőfejtők**, az Országos Természetvédelmi Tanács 1225/1958. számú határozatával alapított és a védettség fenntartásáról rendelkező 77/2007. (X. 18.) KvVM rendelete alapján védett **Tatai Kálvária-domb**, az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 12/1976. számú OTvH határozatával alapított és a védettség fenntartásáról rendelkező 142/2007. (XII. 27.) KvVM rendelete alapján védett **Vértesszőlői előembertelep**.

Védett természeti területekre és értékekre vonatkozó szabályok: a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 22. § - 52. §.

Ex lege országos jelentőségű védett természeti értékek és területek:

A törvény erejénél fogva ("ex lege") védett természeti területek: természetvédelmi területnek minősül valamennyi láp, szikes tó; természeti emlékek minősül valamennyi kunhalom, földvár, forrás, víznyelő, a törvény erejénél fogva ("ex lege") védett természeti értékek a barlangok.

A barlangok felszíni védőövezetének kijelöléséről szóló 16/2009. (X. 8.) KvVM rendeletben fel vannak sorolva a Komárom-Esztergom megye területét érintő hrsz-ok. Védelmükre a természet védelméről 1996. évi LIII. törvény 48 § - 51 § vonatkozik. A **megkülönböztetett védelmet igénylő barlangok** körének megállapításáról szóló 4/2012. (II. 24.) VM utasítás tartalmazza az ex lege barlangok ingatlan-nyilvántartási azonosítóit.

A nyílt karszt területek külterületi jegyzékéről szóló 8002/2005. (MK 138.) KvVM tájékoztatóban a **nyílt karsztos területek** lehatárolása szerepel, nyílt karsztos területekre vonatkozó szabályok: a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 19. (3) bekezdése.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védett **lápok** jegyzékéről szóló 8005/2001. (MK 156.) KöM tájékoztató, valamint a vidékfejlesztési miniszter közleménye az ex lege lápi és szikes tavi védettséggel érintett területekről szóló dokumentum az ország közigazgatási területét érintő lápterületeket tartalmazza.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védett **szikes tavak** jegyzékéről szóló 8006/2001. (MK 156.) KöM tájékoztató bizonyos részei a megye közigazgatási területét érintő szikes tavakat tartalmazza.

Fontos megemlíteni még az **arborétumok** jegyzékéről szóló 19/2011. (III. 16.) VM rendeletet, illetve a **Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek** Jegyzékébe bejegyzett hazai védett vizek és vadvízterületek kihirdetéséről szóló 119/2011. (XII. 15.) VM rendeletet is.

Komárom-Esztergom megye területét érinti a hazai **Natura 200 hálózat** is: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, helyrajzi számos lehatárolást pedig az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmaz.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény hozta létre az **Országos Ökológiai Hálózatot**, mely Komárom-Esztergom megyében is foglal el területeket. Az ilyen övezetekre vonatkozó szabályokat a törvény 13 § - 18 § tartalmazza.

További információk:

<http://www.termeszetvedelem.hu/>

<http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm>

4/ Hulladékgazdálkodás

A Felügyelőségen a Hulladékgazdálkodási Információs Rendszerben (HIR) feldolgozott adatszolgáltatások szerint a 2011 évben Komárom-Esztergom Megyében összesen 344.489,773 t hulladék keletkezett, amelyből 33.306,101 tonna veszélyes, és 311.183,672 tonna nem veszélyes hulladék képződött, amely a 2009. évi keletkezett mennyiségekhez képest jelentős csökkenést mutat.

Keletkezett hulladék

2009	2010	2011
878.381,095 t	716.158,515 t	344.489,773 t

A változás elsősorban az ipari termelés csökkenése miatt, illetve a megye területén lévő erőműi kapacitások csökkenéséből adódik.

Az erőműi hulladék kibocsátások esetén a csökkenés jelentős mértéket mutat, azaz az EWC 100101 hamu, salak és kazánpor esetén 2009 évben 94.978,081 t, míg 2011 évben 639,758 t., hasonló EWC 100102 hulladék esetén 2009 évben 257.641,641 t mennyiséghez képest 2011 évben 2.642,83 t keletkezett.

Javuló kibocsátási tendencia figyelhető meg az EWC 200304 szikkasztókból (emésztőgödörből) származó iszap megnevezésű települési folyékony hulladék tekintetében, köszönhetően a folyamatos közcsatorna kiépítéseknek.

Komárom-Esztergom Megyében található legnagyobb környezethasználók és hulladékkezelők: Tatai Környezetvédelmi Zrt., SARPI Dorog Kft., Mol Nyrt., Vértesi Erőmű Zrt., HOLCIM Zrt., Zoltek Zrt., Richter Gedeon Zrt., Vértesi Környezetvédelmi Kft.

A Biopetrol Kft. "f.a." hulladékkezelési tevékenységet már nem folytat, azonban a tatabányai telephelyen még jelentős mennyiségű hulladék vár további kezelésre.

Meglévő és felhagyott hulladéklerakók rekultivációja:

A Megyében 2 db jelenleg is üzemelő települési hulladéklerakó található. A felhagyott és ismert települési szilárd hulladéklerakók száma 29 db. Ezen kívül vannak a Vértesi Erőmű Zrt. oroszlányi, bánhidai és tatabányai zagyterei, valamint a Dorogi Hőerőmű pernyetárolója, az almásfüzitői és

neszmélyi vörösiszap tárolók veendőik számba. Ez utóbbi rekultivációjának módja és ideje kérdéses, mivel időközben a jogszabályi változások miatt hatáskör a bányahatósághoz került.

A hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet (továbbiakban **R**) vonatkozik a hulladéklerakók rekultivációjára és üzemelésére.

A 29 db bezárt települési hulladéklerakó rekultivációját 2 fő hulladékgazdálkodási rendszer keretében tervezik megvalósítani az engedélyezett rekultivációs tervekben foglaltak szerint, azaz a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Rendszer keretében: Ácsteszer, Aka/Bakonysárkány, Bakonybánk, Csep, Esztergom, Ete, Kecskéd, Oroszlány, Súr és Szákszend a Duna- Vértes Köze Hulladékgazdálkodási Rendszer keretében Annavölgy, Bajót, Csolnok, Dorog/Tokodaltáró, Kisbér Kocs, Komárom, Lábatlan, Mocsa, Naszály, Neszmély, Nyergesújfalu, Pilismarót, Tardos, Tarján, Úny és Vértessomló

A Közép-Duna Vidéke Önkormányzati Társulás az Oroszlány 0204/23 hrsz-ú ingatlanon hulladékkezelő központot tervez, amely magába foglal komposztáló, mechanikai biológiai kezelő egységet, válogatóművet, szelektív gyűjtő létesítményeket. A komplex hulladékkezelő rendszer részét képezi a tatai és bakonyszombathelyi hulladékudvar és átrakó állomás és 1 db oroszlányi hulladékudvar megvalósulása, amelyekre vonatkozóan építési engedélyek kiadásra kerültek.

A Duna- Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás részére a Felügyelőség egységes környezethasználati engedélyt adott a Tatabánya 0739/6, 1606, 0849, 0739/8 hrsz-ú ingatlanokon megvalósuló 730 000m³ összes befogadó képességű szigetelt lerakótér, két ütemű megvalósítására, a munkálatok megkezdése egy későbbi időpontban tervezett.

A Duna- Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer keretében 1 tatabányai és 1 nyergesújfalui hulladékudvart, valamint Komáromban egy hulladékgyűjtő udvart és komposztáló telepet terveznek.

Környezeti zaj-és rezgésvédelem

Üzemi létesítmények

A zajtól védendő területeket jelentős zajjal terhelő üzemi létesítmények száma évről évre folyamatosan csökken, a méréssel ellenőrzött működő üzemi létesítmények között jelentős határérték túllépéssel üzemelő telephely nem volt.

A zajt kibocsátó üzemek számának csökkenése túlnyomórészt az üzemi tevékenység megszűnéséből, volumen csökkenéséből eredt, így gyakorlatilag eltűntek a szénfeldolgozással foglalkozó telephelyek, bezárt a Bánhidai erőmű, a Tatai cserépgyár, a Tokodi Üveggyár, a Piszkei Papírgyár, valamint számos kisebb-nagyobb élelmiszeripari gyártó és feldolgozó üzem.

Jelenleg a jellemzően kis területre kiterjedő, lokális zajproblémák elsősorban a régi telepítésű, nagy területfoglalású, a települések lakóterületein, vagy azok közelében működő telephelyek (ld Komáromi Malom, RICHTER RT, HOLCIM Cementgyár stb.) esetében, illetve a lakókörnyezetbe ékelődő kisvállalkozások esetében fordulnak elő, kiegészülve ezen vállalkozások által gerjesztett járműforgalom miatti konfliktusokkal.

A nagy kiterjedésű, folyamatos fejlesztés alatt álló ipari parkok zajvédelmi szempontból kedvezőek, az itt letelepült, illetve áttelepült telephelyek környezetében új jelenségként figyelhető meg az eredő zajszintek lassú de folyamatos emelkedése, mely egyes védendő területeken már eléri, vagy kismértékben meghaladja a határértékeket. Ezen nagy kiterjedésű iparterületek a környezet meghatározó zajforrásaivá váltak. Így a Komáromi Ipari Park (NOKIA), a Tatabányai Ipari Park, környezetében már hatósági intézkedések szükségesek a zajvédelmi előírások teljesülése érdekében.

Közlekedés

A Megye földrajzi fekvéséből és a térségre jellemző jelentős gazdasági aktivitásból eredően a környezeti zajkibocsátás tekintetében meghatározó létesítmények a közlekedési létesítmények, ezen

belül a közúti közlekedés (M 1 autópálya, 1. sz főút, 10, 13, 81 sz. és 100 sz. főutak.) valamint a Budapest Hegyeshalom vasúti fővonal.

A főutak belterületi szakaszai mentén jellemzően határérték feletti zajszintek tapasztalhatók, emiatt az érintett településekről gyakoriak a panaszbejelentések, állandósult konfliktushelyzet alakult ki a 10 sz. főút Dunaalmástól Tátig terjedő szakasza mentén. Megalapozza panaszok egy részét az úthálózat nem megfelelő műszaki állapota is.

A Budapest-Hegyeshalom vasúti fővonal Tatabánya belterületi szakasza mentén a zajterhelési határértékek túllépése tapasztalható a terület nagy részén.

Egyes útvonalak esetében a nemzetközi átmenő forgalom a meghatározó, így az M 1 autópálya, a 13-as, a 81-es és a 10-es főút nehézjármű aránya kiemelkedően magas.

A közlekedési zajhelyzet egyes térségekben javulást mutat, így a Tát-Dorog elkerülőút, a 13-as főút Komárom nyugati elkerülő szakasza, a Tatabánya-Oroszlány vasút rekonstrukciója az érintett szűkebb környezet zajterhelését mérsékelte, de általánosságban kijelenthető, hogy alternatív útvonalak hiányában a meglévő állapot javulása nem várható, az utak belterületi szakaszai mentén a zajszintek magasak, a helyzet állandósultnak tekinthető.

A gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése és a vasútvonalak korszerűsítése nagyon vontatottan halad.

Továbbra is késik a már engedélyezett, 1 sz. főút Vértesszőlőst és Tatát elkerülő szakaszának építése, a Komárom keleti elkerülő, illetve a Kisbér elkerülő út megvalósítása.

Általános zajvédelmi értékelés

Zaj-és rezgésvédelem tekintetében az elmúlt évek sem az üzemi, sem a közlekedési zajhelyzet alakulásában nem hoztak lényeges változásokat, Részleges eredményként értékelhetjük, hogy a Budapest- Hegyeshalom vasútvonal előző évtizedi vasúti pálya korszerűsítése és újabb zajvédő falak építése zajcsökkenést hozott, azonban a forgalom fejlődése miatt jelenleg is határérték feletti vasúti zaj észlelhető a vonal térségében.

A közúti közlekedésből származó határérték feletti közlekedési zaj jellemzőnek tekinthető a főutak belterületi szakaszai mentén. A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X.20.) Korm. rendelet, a 25/2004. (XII. 20.) KvVM. rendelet alapján feladatként jelentkezik a települési és közlekedéshálózati zajtérképezés, valamint szükség esetén a hozzájuk tartozó Intézkedési Terv készítés. E feladatokból Komárom-Esztergom Megyét kötelezően csak a 8200/2005. (V.24) GKM tájékoztatóban szereplő nagy forgalmú közutak és vasútvonalak érintik A zajtérképezés segítséget nyújthat a települések fejlesztésének alakításában, főként a közlekedési hálózat fejlesztése, forgalomszervezés, forgalommegosztás tekintetében, de tudni kell, hogy a zajtérképezés folyamata a jelen évtizedre húzódik, s valójában az önkormányzatok feladata.

A közlekedési fejlesztéseknek úgy kell megvalósulni, hogy a közlekedési környezetterhelési határértékek betarthatók legyenek az új nyomvonalak mellett, s azok létesítése kapcsán a meglévő hálózatok egyes elemein szóba jöhető kapacitás növekedéssel érintett elemeken is.

Tendenciózus problémaként jelentkezik az Ipari Parkokba koncentrálódó tevékenységek összeadódó zajhatása, mert a települések rendezési tervei több helyen az Ipari Parkok közelébe engedik a védendő létesítmények (lakó, intézmény, stb. területek) új telepítési helyeinek kijelölését, mintegy ráépülnek az ipari zónákra, ezért itt területfejlesztési irányváltás szükséges.

Győr, 2012. szeptember 10.

Előterjesztő:

dr. Buday Zsolt
*az Észak-dunántúli Környezetvédelmi,
 Természetvédelmi, és Vízügyi Felügyelőség Igazgatója*

